

Ayasofya Müzesindeki tarihi bir kapının kaplaması çalındı

İki asırlık tarihe sahip olan ve değer biçilemeyen tunç kaplamaların ne zaman ve nasıl çalındığı belli değil, olay İnterpole de bildirildi

Nisan ayının ilk günlerinde Ayasofya Müzesinin tunç kaplı tarihi kapılarını tamir için İtalya'dan gelecek uzmanlar bir de bakacaklar ki değeri tahmin dahi edilemeyen kapılardan birini hemen hemen kaplıyan tarihi tunç kaplama yok oluvermiş. Adamlar şaşırıp kalacaklar ve tarihi eserleri korumaktaki maharetimize hayran olacaklar her halde.

Zira 15 asırdanberi bütün dünya milletlerinin dikkat nazarlarının üzerinde olduğu Ayasofyanın Bizanstan. büyük Fatih'e Fatihten zamanımıza intikal eden meşhur giriş kapısının üzerindeki kaplamalar yerinden sökülme suretiyle çalınmıştır.

Ayasofyadaki değerli ve tarihi eserleri tamir etmek ve temizle (Arkası Sa. 7, Sü. 3 de)

Tunç plâkası çalınan kapının resminin çekilmesine Müze Müdürü müsaade etmemiştir. Yukarıda; hâlen son cemaat yerinde bulunan kapının boş kalan yeri görülmektedir. Müze görevlisinin işaret ettiği demir parmaklıklar, asıl kapının önündeki demir kapı, bastığı yerdeki tahtalar da kapının çıkarılması için kazılan çukurun üzerine örtülen tahtalardır.

Ayasofya

— Baştarafı 1 inci sahifede —

mek üzere geçen yıl, anlaşma üzerine İtalyan uzmanlar İstanbula gelmişler ve bir müddet burada kalmışlardır.

İtalyanların geldiği sırada Müze İdaresi tarafından kapılar yerlerinden çıkartılmış ve son cemaat yerine konulmuştur. Ancak uzmanlar kış bastırdığı için tamirâtı ilkbahara bırakıp gitmişlerdir. Aradan geçen zaman içinde de kapılar aynı yerde kalmıştır. Bundan bir hafta önce İtalyanların gelmesi bahis konusu olunca kapılar tetkik edilmiş ve birinin üzerindeki kakma şeklinde tunç levhanın söküldüğü, hattâ sökülürken tarihi vazıların bozulduğu görülmüştür.

20 gardiyanın muhafazasında olan Ayasofya Müzesindeki bu hırsızlık olayı da aynı gün Emniyet Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Polis tahkikat yapıyor

Polis, tarihi kıymetleri kesin olarak bilinmeyen, ancak dünyada bir eşi daha bulunmadığı söylenen tunç levhaların halen minareleri onaran kisiler tarafından alınmış olması ihtimali üzerinde durmaktadır. Sınır kapılarına ve gümrüklere telsizle haber verilmiştir. Ayrıca hırsızlık İnterpol teşkilâtına da duvurulmuştur.

Polis ilgilileri bu konuda: «Eğer levhalar sabıkalı hırsızlar tarafından çalınmışsa değerini anılamazlar ve bunları parçalamayı hurdacılara satarlar. Çünkü tunçun kilosu 8 - 10 lira arasındadır. Ancak yabancılar tarafından sökülmüşlerse o zaman isin şekli değişir. Zira dünyanın her tarafından müzelerdeki değerli esvaları çalan ve bilhassa bu işler için ve tistirilmiş ajanlar mevcuttur. Her iki durumun tahkikatını derinleştirmek için levhaların kapılardan ne zaman sökülmüş olduklarının teshiti gereklidir» demektedirler.

Müze Müdürü konuşuyor

Dün kendisine müracaat ettiği müze Müdürü Feridun Dirim tekin, hırsızlığın 1 hafta önce fark edildiğini ve durumun polise aktetirildiğini belirtmiş, fakat çalınan parça hakkında bilgi vermekten kaçınmıştır. Bu arada tunç levhası çalınan kapının resmi de çektilmemiştir.

Çalınan parça hakkında iki iddia mevcuttur. Bunlardan birinde kapının Milâttan önceki devirlere ait olduğu ve kilisenin insası sırasında dışarıdan getirilerek takıldığı ifade edilmekte ve 2 bin yıllık bir geçmişi olduğu belirtilmektedir.

İstanbul Ansiklopedisinin Ayasofya maddesinde ise: Eskişinin vanması üzerine 23 subat 532 de İmparator Jüstinyen tarafından tamiri için emir verilen Ayasofya kilisesinin, bazı mermer sütun ve kaplamalarının Belkis Harabeleri Efesos ve Baalbek ile diğer şehirlerden getirildiği o zamana kadar tahta olan kapıların, yangın tehlikesini önlemek gayesiyle tunçla kaplandığı yazılmaktadır. Bu duruma göre de kapıların, binanın yapılması 537 yılında bittiğine göre 1427 yıllık bir maziye sahip oldukları anlaşılmaktadır.